

Nacka Miljövårdsråd

Nacka Miljövårdsråd är en partipolitiskt och religiöst obunden förening, bildad 1969, med både enskilda personer och Nackaföreningar som medlemmar. Miljövårdsrådet verkar för en god boende-, arbets-, trafik- och fritidsmiljö. Nacka Miljövårdsråd är remissorgan i kommunala planfrågor.

Nacka 2022-06-09

Till: Mark- och Miljödomstolen vid Nacka tingsrätt
Box 69
131 07 Nacka
mmd.nacka.avdelning3@dom.se

Överklagande av länsstyrelsens beslut den 29 april 2022, 57768-2020, nu utveckling av vår talan, mål nr M 3665-22

Nacka Miljövårdsråd vidhåller sitt yrkande om förbud mot djurhållning, såväl rast som bete, i skogen i Knarrnäs.

Nacka Miljövårdsråd, som har verkat som miljöförening i Nacka i mer än 50 år, har aldrig sett en så omfattande skadegörelse på skog och mark i ett reservat i Nacka som i Knarrnäs. Omfattningen av skadegörelsen finns noggrant dokumenterad och beskriven i de bilder och skrivelser som grannarna till djurhållningen ingivit.

Kommunen förvärvade detta område 1979 och naturen förblev helt orörd, inte bara tills reservatet bildades 1992 utan också fram till mitten av 00-talet när djurhållningen påbörjades.

1996 hade kommunen en mycket restriktiv inställning till djurhållning i Knarrnäs. I ett avtal om lägenhetsarrende, föreskrev kommunen att bara den lilla triangeln utanför det sk hönshuset fick användas som rasthage. Dessutom ställde kommunen krav på att hagarna skulle hållas gröna och inte fick trampas sönder.

Skogen utnyttjades av djuren, då såväl som nu, för såväl rast som bete och av de fler än 70

bilder i detta ärende framgår tydligt vad djurhållningen åstadkommit. Som angivits tidigare finns skogsbeta redovisat i reservatsbeslutet, s 23. Där pekas några lämpliga områden ut som alla dessutom ligger långt ifrån bostäder.

Området mellan Knarrnäs och Fredriksro finns däremot inte med och det kan inte uteslutas att det beror på närheten till alla bostäder där. Och det kan inte heller uteslutas att kommunens ståndpunkt i avtalet om lägenhetsarrende från 1996, kan ha berott på att man då menade att skogsbeta inte var tillåtet i Knarrnäs.

Ytterligare ett förhållande pekar på att skogsbeta inte är tillåtet i Knarrnäs. Här finns en stor lada som nu utgör centrum för djurhållningen. Ladans historik är lite oklar men den har funnits kanske i 100 år. Den fanns alltså vid tiden för inrättandet av reservatet. För reservatsförfattarna borde det ju ha varit väldigt lämpligt att utnyttja ladan, som idag, i samband med skogsbeta. Men så gjordes alltså inte.

Denna kortfattade redovisning i reservatsbeslutet om skogsbeta har av såväl kommunen som länsstyrelsen tolkats som att djurhållning är tillåten i skogen i reservatet. Men hade djurhållning i skogen varit allmänt tillåten i hela reservatet hade detta givetvis kommit till uttryck i reservatsbeslutet. Det finns inget som helst stöd i reservatsbeslutet för att skogsbeta skulle vara tillåtet i denna del av reservatet. Tvärtom talar det mesta för att skogsbeta inte alls kan vara tillåtet i Knarrnäs.

Men även om djurhållning skulle kunna vara tillåten i skogen, så innebär det inte att skogen skulle kunna användas även som rasthage för djuren. Skogsområdet har de facto alltsedan djurhållningen påbörjades, och så förstås även idag, använts som rastområde. Och för detta finns inget som helst stöd i reservatsföreskrifterna.

Dessutom tillkommer att djurhållningen måste hålla sig inom ramen för reservatsföreskrifterna. Djurhållning i skogen utgör heller inte något skötselalternativ. Och det är Nacka Miljövårdsråds bestämda uppfattning att den skadegörelse som åstadkommit inte kan vara tillåten.

Så var även länsstyrelsens bedömning i ett ärende om djurhållning i Skeppnans naturreservat. Länsstyrelsen skriver i sin åtalsanmälan den 19 augusti 2014, 29660-2013, bl a att "genom att använda mark inne i naturreservatet som hästhage har träd, buskar och markvegetation avlägsnats. Förutom att hästar betar av det som växer i hagen har träd avverkat och marken slitits hårt genom hästarnas tramp. Markvegetationen är i stort sett helt bortnött inom hagen.....Skillnaden i naturlig vegetation är mycket stor mellan den olovliga del av hästhagen som ligger i naturreservatet och den naturliga skogen i reservatet som har fått stå orörd."

Detta skulle kunna vara en beskrivning av vad som hänt i Knarrnäs. Tyvärr är omfattningen mycket större i Knarrnäs.

Det som var så otillåtet att man gjorde en åtalsanmälan i Skeppnansreservatet är nu enligt samma länsstyrelse tillåtet i Knarrnäs. Jämförelsen med Skeppnans saknar dessutom relevans enligt länsstyrelsen.

Det är för Nacka Miljövårdsråd helt obegripligt att länsstyrelsen kan göra så olika bedömningar då naturförhållandena, av bilderna att döma, är likvärdiga. Så även de aktuella föreskrifterna. Det som klart skiljer är visserligen syftet. Skeppnans syfte är att bevara ett våtmarksområde med omgivande skogar. Men det är helt orimligt att detta skulle kunna ge så olika resultat.

Nacka Miljövårdsråd är av den uppfattningen att länsstyrelsen saknar stöd för sin bedömning.

Djurhållning har pågått i Knarnäs i 17 år. Besättningarna har varierat, hästar, kor, getter, får, grisar och fjäderfä under årens lopp. För närvarande finns drygt 30 får och minst två hästar. Att djurhållningen som anmäldes 2013 inte längre pågår som länsstyrelsen skriver är vilseledande och direkt felaktigt. Djurhållningen har pågått i 17 år och pågår fortfarande. Djurhållningen har varierat under årens lopp och kommer säkerligen att göra så även i framtiden om den tillåts. Att en arrendator ersätts av en annan påverkar inte den långsiktiga förändringen av området om djurhållning tillåts vara kvar i skogen.

Trots alla bilder skriver länsstyrelsen att det inte framgår om eller på vilket sätt naturvärdena skulle ha tagit skada.

För den som kommer hit för första gången ser det kanske pryddigt ut. Men skenet bedrar. Förstagångsbesökaren märker inte vad som hänt med naturen. Men den som var på besök innan djurhållningen påbörjades skulle idag inte kunna känna igen området.

Naturen är inte längre orörd, den är helt förändrad efter 17 år med djurhållning. Skogen har ändrat karaktär. Bara detta innebär att naturvärdena tagit skada. Mer i detalj har som framgår av bilderna mark trampats sönder där det tidigare fanns bottenskikt med mossor och lavar och fältskikt med örter, svamp och bär. De mesta av dessa markskikt är nu borta i området där djuren rastas och betar på ömse sidor om leden. Detta har medfört att det nu saknas recipienter för att förhindra att kraftig nederbörd leder till översvämningar. Och Boo-leden har under årens lopp varit oframkomlig på grund av översvämningar, som inte förekom tidigare.

På ömse sidor om leden, men främst på den östra sidan har ca 500 lövträd gnagts sönder och sågats ner. Därutöver har stora träd, bl a några stora ekar, sågats ner i anslutning till det skogsgårdsområdet. Utanför den lilla ladan, som idag omvandlats till carport, var det tidigare tät blandad skog. Idag är det öppen mark med hårdgjorda ytor. Den som var på besök här när reservatet bildades skulle idag inte kunna känna igen området.

Området har alltså ändrat karaktär, inte bara därför att träd försvinner utan även därför att dessa ersätts av en skog av barrträd. Djurhållningen kommer att skapa en barrskog. Detta kan inte vara annat än skadade naturvärden.

På den västra sidan av leden där hållmarken börjar, ca 75 m från den stora ledan, växte tidigare ett stort område med den fridlysta liljekonvaljen. I spetsen närmast leden fanns detta ca 100 kvm stora område. Nu är allt borta och kanske för evigt. Detsamma gäller många andra växter som försvunnit till följd av djurhållningen i skogen.

Reservatet är ett skyddat område och man är i reservatsbeslutet 1992 noga med att markera att nuvarande (1992) värden bevaras och förstärks. För att trygga reservatet finns föreskrifter som skall följas, vilket innebär att kommunen förlorar den fria rådgivningen och därmed inte kan göra som den behagar.

Vi har nu fått ett helt nytt landskap i Knarnäs i jämförelse med hur det såg ut när reservatet inrättades. Allt som ett resultat av djurhållningen. Det är för Nacka Miljövårdsråd helt uteslutet att detta nya landskap tillkommit utan brott mot föreskrifterna. Tvärtom är det förändrade ett resultat av den rovdriften som kommunen dessutom medverkat till. Om detta tillåts skulle det dessutom ge en underlig signal till allmänheten som inte ens får bryta en kvist eller skada ett träd. Och enligt föreskrifterna behöver kommunen inte ens peka på att något naturvärde skadats.

Nacka Miljövårdsråd vidhåller att djurhållningen i området måste upphöra.

För Nacka Miljövårdsråd

Jan Åman

Detta överklagande ligger på webben som <http://www.nackamiljo.se/klaganmmdknarnas2.pdf>

Nacka Miljövårdsråd
c/o Jan Åman
Plommongatan 9
138 31 Älta

Telefon:
070-5571039
08-7733283

E-post:
jan@aman.se
www.nackamiljo.se